

DAVLAT MOLIYAVIY NAZORATI ORGANLARI VA ICHKI AUDIT XIZMATLARI FAOLIYATINI MUVOFIQLASHTIRISH MASALALARI

Mustafayeva Kamola Rixsivayevna

O‘zbekiston Respublikasi bank-moliya akademiyasi

1-kurs magistranti

kamus131213@gmail.com

ANNOTATSIYA

Ushbu maqolada davlat moliyaviy nazorati organlari va ichki audit xizmatlari o‘rtasidagi faoliyatni muvofiqlashtirish davlat mablag‘laridan samarali foydalanishni ta‘minlash, moliyaviy qonunbuzarliklarning oldini olish va aniqlash tahlil qilingan.

***Kalit so‘zlar:** Davlat moliyaviy nazorat organlari, cheklangan resurslar, aloqa va hamkorlik, ichki audit xizmatlar, qo‘shma auditlar, hisobotlarni almashish, cheklangan resurslar.*

ISSUES OF COORDINATING THE ACTIVITIES OF STATE FINANCIAL CONTROL BODIES AND INTERNAL AUDIT SERVICES

ABSTRACT

This article analyzes the coordination of activities between state financial control bodies and internal audit services, ensuring effective use of state funds, prevention and detection of financial violations.

***Key words:** State financial control bodies, limited resources, communication and cooperation, internal audit services, joint audits, exchange of reports, limited resources.*

ВОПРОСЫ КООРДИНАЦИИ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ОРГАНОВ ГОСУДАРСТВЕННОГО ФИНАНСОВОГО КОНТРОЛЯ И СЛУЖБ ВНУТРЕННЕГО АУДИТА

АННОТАЦИЯ

В данной статье анализируется координация деятельности органов государственного финансового контроля и служб внутреннего аудита, обеспечивающая эффективное использование государственных средств, предупреждение и выявление финансовых нарушений.

Ключевые слова: органы государственного финансового контроля, ограниченные ресурсы, коммуникация и сотрудничество, службы внутреннего аудита, совместные проверки, обмен отчётами, ограниченные ресурсы.

METODLAR

Maqolada tarixiylik hamda qiyosiy tahlil metodlaridan foydalanildi. Ma'lumotlar izlashda O'zbekiston Respublikasining soliq kodeksi, maqolalar va turli xil internet saytlaridan xususan, <http://Bard.google.com> saytidan foydalanildi.

KIRISH

Davlat moliyaviy nazorati organlari va ichki audit xizmatlari o'rtasidagi faoliyatni muvofiqlashtirish davlat mablag'laridan samarali va samarali foydalanishni ta'minlash, moliyaviy qonunbuzarliklarning oldini olish va aniqlashda muhim ahamiyatga ega. Biroq, ushbu muvofiqlashtirishga erishishda bir qator muammolar paydo bo'lishi mumkin, jumladan:

MUHOKAMA VA NATIJALAR

Turli xil vakolatlar va maqsadlar: Davlat moliyaviy nazorati organlari odatda davlat tashkilotlarining moliyaviy boshqaruvini nazorat qilish bo'yicha keng vakolatlarga ega, ichki audit xizmatlari esa ularning tegishli sub'ektlari rahbariyatiga ishonchni ta'minlashga qaratilgan. Mandatlardagi bu tafovut samarali moliyaviy nazoratni tashkil etuvchi turli ustuvorliklar va istiqbollarga olib kelishi mumkin.

Muloqot va hamkorlikning yo'qligi: davlat moliyaviy nazorati organlari va ichki audit xizmatlari o'rtasida aloqa va hamkorlikning etishmasligi bo'lishi mumkin. Bu sa'y-harakatlarning takrorlanishiga, hamkorlik uchun o'tkazib yuborilgan imkoniyatlarga va davlat tuzilmalari duch keladigan xavf va muammolarni umumiy tushunmaslikka olib kelishi mumkin¹.

Cheklangan resurslar: Davlat moliyaviy nazorati organlari ham, ichki audit xizmatlari ham resurslar cheklovlariga duch kelishi mumkin. Bu ularning faoliyatini samarali muvofiqlashtirishni qiyinlashtirishi mumkin.

Muvofiqlashtirishning aniq asoslari mavjud emas: ayrim hollarda davlat moliyaviy nazorati organlari va ichki audit xizmatlari faoliyatini muvofiqlashtirishning aniq asoslari mavjud emas. Bu bir-biriga zid bo'lgan joylarni aniqlash va hal qilishni va ularning harakatlari bir-birini to'ldirishini ta'minlashni qiyinlashtirishi mumkin.

Bunday qiyinchiliklarga qaramay, davlat moliyaviy nazorati organlari va ichki audit xizmatlari o'rtasidagi faoliyatni muvofiqlashtirishni takomillashtirish bo'yicha qator chora-tadbirlarni amalga oshirish mumkin. Bularga quyidagilar kiradi:

¹ <http://Bard.google.com>

Aniq rol va majburiyatlarni belgilash: Davlat moliyaviy nazorati organlari va ichki audit xizmatlari uchun aniq rol va majburiyatlarni belgilash muhim ahamiyatga ega. Bu harakatlarning takrorlanishini oldini olishga yordam beradi va ikkala tashkilot ham o'zlarining kuchli tomonlariga e'tibor qaratishlarini ta'minlaydi.

Aloqa va hamkorlikni rivojlantirish: Davlat moliyaviy nazorati organlari va ichki audit xizmatlarini muntazam ravishda muloqot qilish va hamkorlik qilishga undash kerak. Bu muntazam uchrashuvlar, qo'shma auditlar va axborot almashish kabi rasmiy va norasmiy kanallar orqali amalga oshirilishi mumkin.

Muvofiqlashtirish asoslarini ishlab chiqish: Davlat moliyaviy nazorati organlari va ichki audit xizmatlari faoliyatini muvofiqlashtirish asoslari ularning sa'y-harakatlari bir-birini to'ldiruvchi bo'lishini va davlat tuzilmalari oldida turgan eng muhim risklarni bartaraf etishini ta'minlashga yordam beradi. Ushbu tizim ikkala tashkilot bilan maslahatlashgan holda ishlab chiqilishi va o'zgaruvchan sharoitlarga moslashish uchun etarlicha moslashuvchan bo'lishi kerak².

Yuqoridagilardan tashqari, davlat moliyaviy nazorati organlari va ichki audit xizmatlari o'rtasidagi faoliyatni muvofiqlashtirishni takomillashtirish bo'yicha quyidagi chora-tadbirlar ham amalga oshirilishi mumkin:

Audit rejalarini birgalikda ishlab chiqish va amalga oshirish: Davlat moliyaviy nazorati organlari va ichki audit xizmatlari birgalikda audit rejalarini ishlab chiqishlari va amalga oshirishlari mumkin. Bu ularning auditorlik harakatlari muvofiqlashtirilganligini ta'minlashga va ular bir-birini takrorlashning oldini olishga yordam beradi.

Audit natijalari va hisobotlarini almashish: Davlat moliyaviy nazorati organlari va ichki audit xizmatlari audit natijalari va hisobotlarini bir-birlari bilan bo'lishishlari kerak. Bu har ikkala sub'ektning davlat tuzilmalari oldida turgan xavf va muammolardan xabardor bo'lishiga va ularni bartaraf etish choralari ko'rishiga yordam beradi.

Bir-birlari bilan muntazam ravishda fikr-mulohaza yuritish: Davlat moliyaviy nazorati organlari va ichki audit xizmatlari tegishli auditorlik faoliyati yuzasidan bir-birlari bilan muntazam ravishda fikr-mulohaza yuritib turishlari kerak. Bu yaxshilanishi lozim bo'lgan yo'nalishlarni aniqlash va ularning sa'y-harakatlarini muvofiqlashtirishga yordam beradi.

XULOSA

Ushbu chora-tadbirlarni amalga oshirish orqali davlat moliyaviy nazorati organlari va ichki audit xizmatlari o'z faoliyatini muvofiqlashtirish va samaradorligini oshirishi mumkin, bu esa pirovardida davlat sektorida moliyaviy

² <http://Bard.google.com>

boshqaruv va javobgarlikni yaxshilashga olib keladi. Shu bilan bir qatorda, bunday qiyinchiliklarga qaramay, davlat moliyaviy nazorati organlari va ichki audit xizmatlari o‘rtasidagi faoliyatni muvofiqlashtirishni takomillashtirish bo‘yicha qator chora-tadbirlarni amalga oshirish lozim.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR (REFERENCES)

1. O‘zbekiston Respublikasi Soliq kodeksi. 01.01.2020.
2. O‘zbekiston Respublikasining soliq siyosatini takomillashtirish konsepsiyasi to‘g‘risida Prezident Farmoni. 29.06.2018. <https://xs.uz/uz/post/>
3. <https://lex.uz/docs/-4674902>
4. <https://soliq.uz/page/>
5. <http://Bard.google.com>